

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Διακρίσεις λόγω αναπηρίας

Dr. Shivaun Quinlivan
Πανεπιστήμιο του Galway

Χρηματοδοτούμενο από το Πρόγραμμα "Citizens, Equality, Rights and Values 2021-2027"
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

University
ofGalway.ie

1

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Δομή παρουσίασης

- Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ του δικαίου της ΕΕ και της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (UNCPRD) μέσω της συζήτησης για την έννοια της αναπηρίας
- Εύλογη προσαρμογή

2

Μοντέλα αναπηρίας

Ιατρικό
μοντέλο

Κοινωνικό
μοντέλο

Μοντέλο
ανθρωπίνων
δικαιωμάτων

3

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Η Οδηγία 2000/78/ΕΚ δεν ορίζει την αναπηρία

ΔΕΕ - *Chácon Navas* κατά *Eurest Colectividades SA* (C-13/05)

άτομα "με σοβαρούς λειτουργικούς περιορισμούς (αναπηρίες) λόγω σωματικών, ψυχολογικών ή διανοητικών παθήσεων". (παρ. 76).

Προκειμένου ο περιορισμός να εμπίπτει στην έννοια της "αναπηρίας", πρέπει επομένως να είναι πιθανό ότι θα διαρκέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. (παρ. 45).

Δεν καλύπτει την ασθένεια (παρ. 47)

4

Η UNCRPD δεν ορίζει την αναπηρία

Δεν υπάρχει σταθερός ορισμός της αναπηρίας
"ένας ήπιος ορισμός ορίων με τη μορφή
καθοδήγησης που είναι ανοικτή και περιεκτική" de
Búrca

Προοίμιο:

Η αναπηρία είναι μια εξελισσόμενη έννοια και ότι η
αναπηρία προκύπτει από την αλληλεπίδραση μεταξύ
των ατόμων με αναπηρία και των συμπεριφορικών
και περιβαλλοντικών εμποδίων που εμποδίζουν την
πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην
κοινωνία σε ισότιμη βάση με τους άλλους.

Κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

GC No.6: ισότητα και μη διάκριση

Ο ορισμός της αναπηρίας θα πρέπει να
περιλαμβάνει:

- Όσοι έχουν μακροχρόνια σωματική, ψυχοκοινωνική, διανοητική ή αισθητηριακή αναπηρία
- Θα πρέπει να περιλαμβάνει παρελθούσες, παρούσες, μελλοντικές και εικαζόμενες αναπηρίες
- καθώς και άτομα που συνδέονται με άτομα με αναπηρίες
- Δεν θα πρέπει να χρειάζεται να αποδείξετε ότι είστε "αρκετά ανάπηροι" για να εμπίπτετε στην προστασία
- Ένας ευρύς ορισμός της αναπηρίας που σχετίζεται με την αναπηρία είναι σύμφωνος με τη Σύμβαση.

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Υποθέσεις C-335/11, C-337/11 *Ring & Skouboe Werge*

- Η οδηγία-πλαίσιο για την απασχόληση πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
- "η **υπεροχή των διεθνών συμφωνιών** που έχει συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση έναντι των πράξεων του παράγωγου δικαίου σημαίνει ότι **οι πράξεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται κατά το δυνατόν κατά τρόπο που να συνάδει με τις εν λόγω συμφωνίες.**"
- Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία αποτελεί **"αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της ΕΕ"**.

Αναπηρία:

περιορισμός που προκύπτει ιδίως από σωματικές, διανοητικές ή ψυχολογικές βλάβες, οι οποίες, σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια, μπορούν να εμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του ενδιαφερομένου στην επαγγελματική ζωή σε ισότιμη βάση με τους άλλους εργαζομένους και ο περιορισμός είναι μακροχρόνιος.

Υποθέσεις C-335/11, C-337/11 *Ring & Skouboe Werge*

Βλέπε επίσης

C-354/13 *Karsten Kaltoft*

C-363/12 *Z*

C-406/15 *Milkova*

C-397/18 *Nobel Plastiques Ibérica*

C-270/16 *Ruiz Conejero*

C-395/15 *Daouidi*

Υπόθεση C-395/15 Daouidi

- "Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών δεν ορίζει τη "μακροχρόνια" όσον αφορά τη σωματική, ψυχική, διανοητική ή αισθητηριακή αναπηρία. Η οδηγία 2000/78 δεν ορίζει την "αναπηρία", ούτε αποσαφηνίζει την έννοια του "μακροχρόνιου" περιορισμού της ικανότητας ενός ατόμου για τους σκοπούς της έννοιας αυτής."
- Η ένδειξη "μακροχρόνια" περιλαμβάνει την έλλειψη σαφώς καθορισμένης πρόγνωσης όσον αφορά τη βραχυπρόθεσμη πρόοδο, γεγονός ότι είναι πιθανό να υπάρξει παρατεταμένη χρονική περίοδος πριν από την ανάκαμψη.

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

9

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

C-363/12 Z κατά A Government Department

- Το ΔΕΕ έκρινε ότι η έννοια της αναπηρίας:
προϋποθέτει ότι ο περιορισμός από τον οποίο πάσχει το άτομο, σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια, μπορεί να εμποδίσει την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του ατόμου αυτού στην **επαγγελματική ζωή** σε ισότιμη βάση με τους άλλους εργαζομένους.
- Ως εκ τούτου, ο Z δεν είχε αναπηρία.

10

Fredman

- Αντί να απαιτείται από τα άτομα με αναπηρία να συμμορφώνονται με τις υπάρχουσες νόρμες, ο στόχος είναι να αναπτυχθεί μια έννοια της ισότητας που απαιτεί προσαρμογή και αλλαγή.

11

Εύλογη Προσαρμογή κάποιες διευκρινίσεις

- 1) Η εύλογη προσαρμογή και η θετική δράση είναι δύο ξεχωριστές και διακριτές έννοιες
 - Το άρθρο 5 παράγραφος 3 προβλέπει εύλογες προσαρμογές
 - Το άρθρο 5 παράγραφος 4 προβλέπει θετική δράση
- 2) Εύλογες προσαρμογές έναντι της προσβασιμότητας
 - Η εύλογη προσαρμογή είναι μια υποχρέωση *ex nunc* - ενεργοποιείται από τη στιγμή που ζητείται, εξατομικευμένη και αντιδραστική.
 - Η προσβασιμότητα είναι ένα *εκ των προτέρων* καθήκον - ομαδικό καθήκον και απαιτεί προληπτικές και συστημικές δράσεις.

12

Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και εύλογες προσαρμογές

- Η Σύμβαση απαγορεύει "όλες τις μορφές διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης εύλογων προσαρμογών".
- Υποχρέωση νομοθέτησης
- Η ΕΠ πρέπει να αναγνωριστεί ως ποινικά κολάσιμη μορφή διάκρισης
 - (Συμπερασματικές παρατηρήσεις - Γερμανία Μάιος 2015)
- Δικαιολογημένη και άμεσα εκτελεστή.

13

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

Μέρος πρώτο - θετική νομική υποχρέωση παροχής εύλογης προσαρμογής

- "Εύλογη" Προσαρμογή - ένας όρος
 - Η προσαρμογή πρέπει να αντιμετωπίζει ένα εμπόδιο στη συμμετοχή ενός ατόμου - *ΗΜ κατά Σουηδίας*
- Δεν υπάρχει «ένα μέγεθος για όλους»
- Εξατομικευμένο και αντιδραστικό καθήκον
- Διάλογος

14

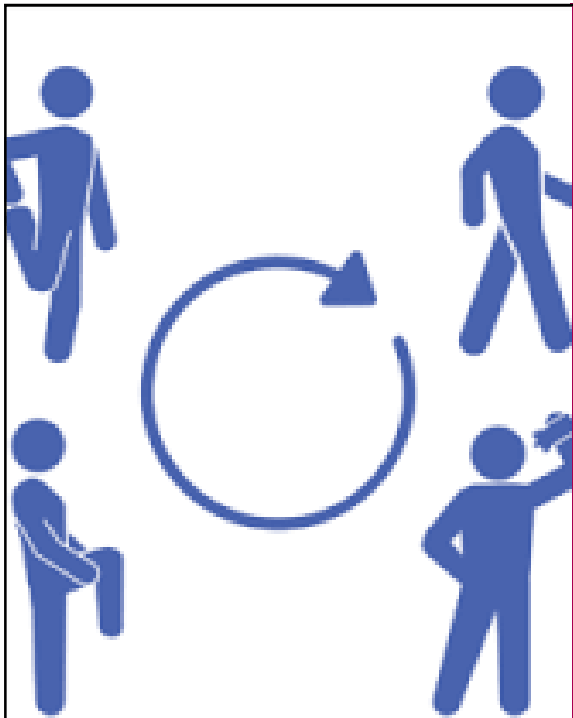
Ring και Skoubue Werge

- Η έννοια της εύλογης προσαρμογής περιλαμβάνει όχι μόνο "υλικά αλλά και οργανωτικά μέτρα, και το "μοτίβο" του χρόνου εργασίας πρέπει να νοείται ως ο ρυθμός ή η ταχύτητα με την οποία γίνεται η εργασία" ...
- η αιτιολογική σκέψη 20 του προοιμίου της οδηγίας 2000/78 δεν είναι εξαντλητική και, κατά συνέπεια, ακόμη και αν δεν καλυπτόταν από την έννοια του "μοντέλου του χρόνου εργασίας", η μείωση των ωρών εργασίας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μέτρο προσαρμογής

OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

15

Υπόθεση C-485/20 - HR Rail

- Ο ασκούμενος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας-πλαίσιο για την απασχόληση
- Όταν ένας εργαζόμενος καθίσταται ανίκανος να παραμείνει στην εργασία του λόγω της εμφάνισης αναπηρίας, η μετάθεση σε άλλη θέση εργασίας μπορεί να αποτελεί κατάλληλο μέτρο:
 - Όταν υπάρχει τουλάχιστον μία κενή θέση εργασίας και ο εν λόγω εργαζόμενος είναι ικανός να την εκτελέσει, τότε δεν είναι δυσανάλογη.

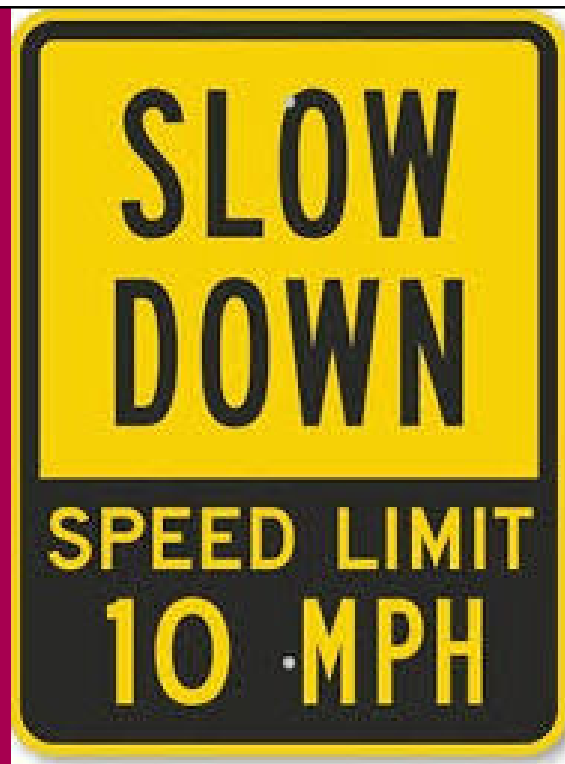
OLLSCOIL NA GAILLIMHE
UNIVERSITY OF GALWAY

16

Μέρος δεύτερο - όρια του καθήκοντος

- Δυσανάλογη και αδικαιολόγητη επιβάρυνση - ένας όρος, όχι δύο ξεχωριστοί περιορισμοί.
- Εξατομικευμένη και αντιδραστική
 - Κόστος, διαθέσιμοι πόροι (συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων), μέγεθος του μέρους (στο σύνολό του), επιπτώσεις της τροποποίησης στο ίδρυμα, οφέλη για τρίτους, επιπτώσεις σε άλλους, εύλογες απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας.
 - Σημείωση - εξετάστε ολόκληρη την οντότητα
- Δεν ισχύει - στάση των άλλων

ΔΕΕ - Δυσανάλογη επιβάρυνση

- *Ring & Skouboe Werge* - πρέπει να ληφθεί υπόψη:
 - το οικονομικό και άλλο κόστος,
 - Η κλίμακα και οι οικονομικοί πόροι της επιχείρησης,
 - η δυνατότητα λήψης δημόσιας χρηματοδότησης ή οποιασδήποτε άλλης βοήθειας.
- *HR Rail*
 - Όταν υπάρχει κενή θέση
 - Δεν πρέπει να στερεί από άλλον την εργασία του ή να επιβάλλει την ανταλλαγή θέσεων εργασίας

Ορισμένες καταληκτικές σκέψεις

- Η οδηγία-πλαίσιο για την απασχόληση δεν ορίζει τις εύλογες προσαρμογές ως μορφή διάκρισης.
- Το ζήτημα του κατά πόσον ο όρος "εύλογος" αποτελεί ανεξάρτητο προσδιοριστικό στοιχείο της υποχρέωσης προσαρμογής πρέπει να επανεκτιμηθεί σε όλη την ΕΕ.
- Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία εφαρμόζει την αρχή των εύλογων προσαρμογών σε ΟΛΑ τα δικαιώματα της Σύμβασης. Η ΕΕ την εφαρμόζει μόνο στην απασχόληση.
- ΔΕΕ - η νομολογία σχετικά με τις εύλογες προσαρμογές είναι θετική και ενίοτε επεκτατική, αλλά αντιπαραβάλλεται με τη νομολογία σχετικά με τον ορισμό της αναπηρίας.

